

SERBESTLEŞMEDE NEREDEYİZ ?

Rifat Bayatlıođlu

Koç Bilgi Grubu

Stratejik Planlama Yöneticisi

Telekom 2004, 6 Mayıs 2004

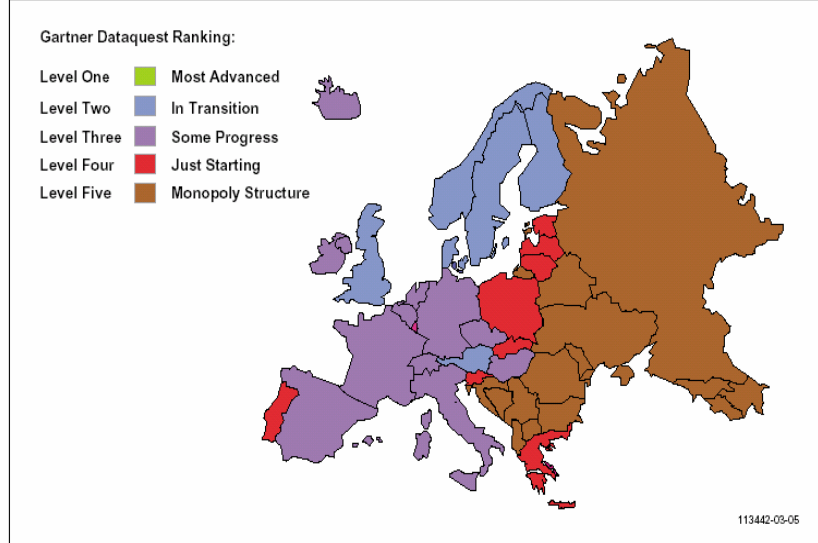

Gündem

- Genel Görünüş
- Sektörel Politika
- Sektörel Düzenleme
- Sonuç

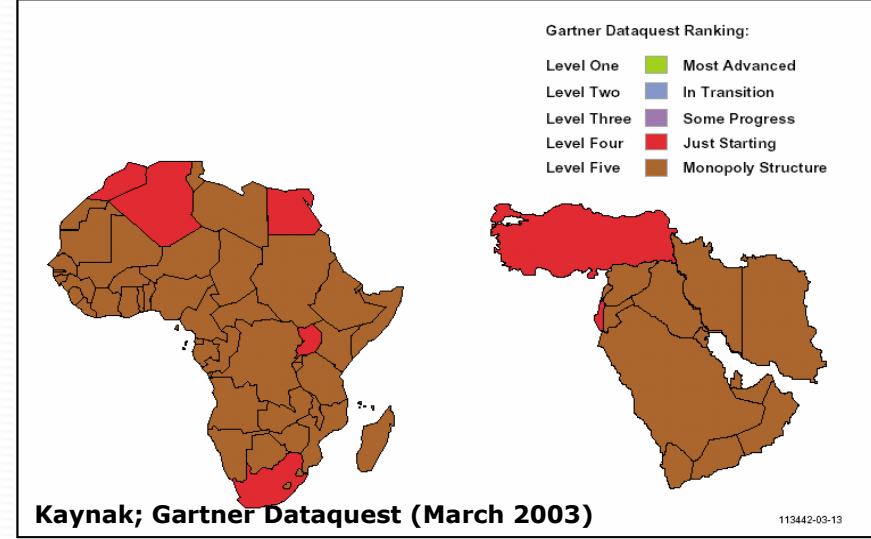
Serbestleşmede Durumumuz – 2002

Liberalization Status in Europe, 2002

Source: Gartner Dataquest (March 2003)

Liberalization Status in the Middle East and Africa, 2002

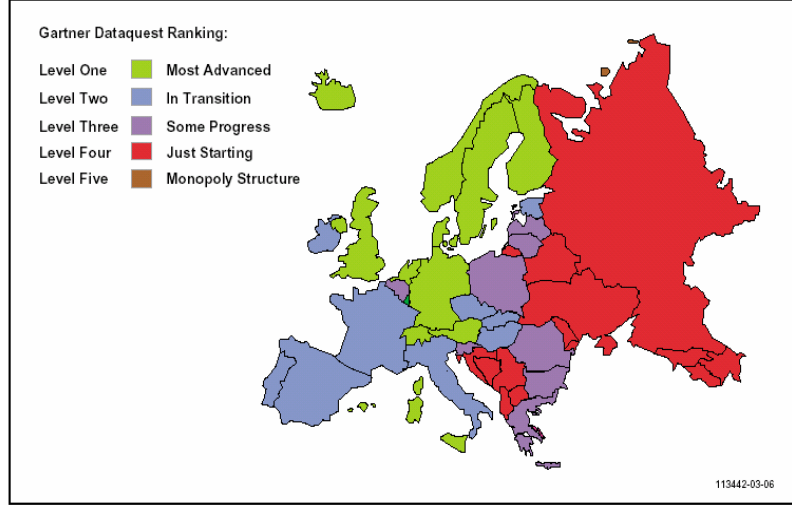

Source: Gartner Dataquest (March 2003)

- Gartner serbestleşme haritasını şu kriterlere göre hazırlamış:
 - Karasal telefon işletmeciliği lisanslarının verilmiş olması
 - Yerleşik işletmecinin çoğunluk hissesinin özelleştirilmiş olması
 - Taşıyıcı ön seçimi ve numara taşınabilirliği
 - Tarifelerin dengelenmiş olması
 - Son kullanıcı hatlarına erişim vb...
- Türkiye "serbestleşmeye yeni başlayan" durumunda!
- **Türkiye bölgede bir model olabilir, ancak Avrupa'dan öğrenebileceği pek çok şey var!**

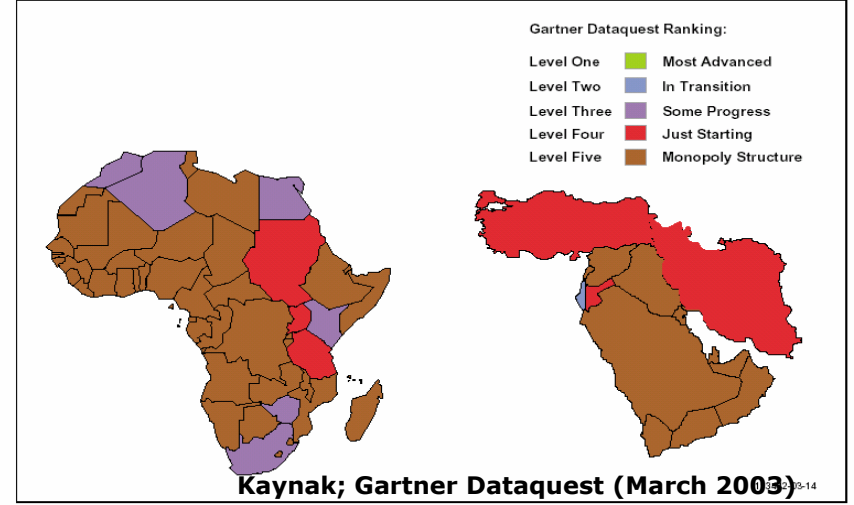
Serbestleşme Beklentisi – 2007

Liberalization Status in Europe, 2007

Source: Gartner Dataquest (March 2003)

Liberalization Status in the Middle East and Africa, 2007

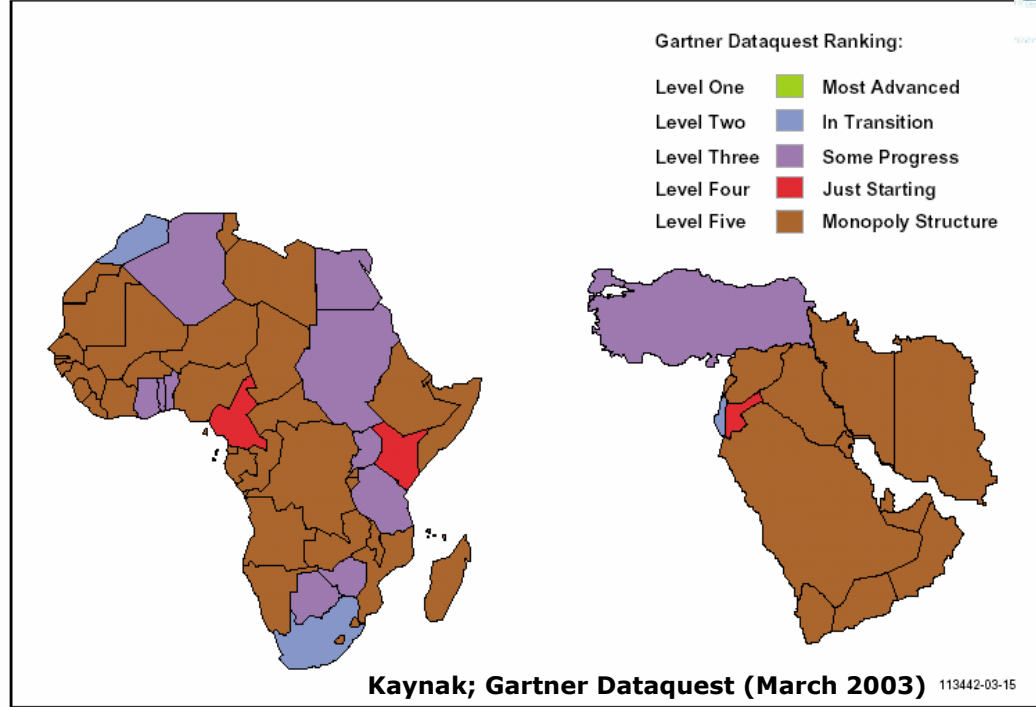

Source: Gartner Dataquest (March 2003)

- Gartner'ın öngörüsüne göre, Türkiye 2007'de bazı konularda ilerleme sağlamış olmasına rağmen genel olarak "serbestleşmeye yeni başlayan" aşamasında olacak.
- Bunun ötesine geçmek Türkiye'nin öncelikli hedefi olmalıdır... Bu amaçla:
- **TT özelleştirmesi geciktirilmeden tamamlanmalıdır.**
- **Yeni işletmecilere ruhsatların verilmesi ve arabağlantı, altyapı paylaşımı vb. konuların adil bir şekilde hızla çözülmesi gereklidir.**

Mobil'de 2002'deki Durumumuz

Regional Comparison Chart, Liberalization in Mobile Market in the Middle East and Africa
2002

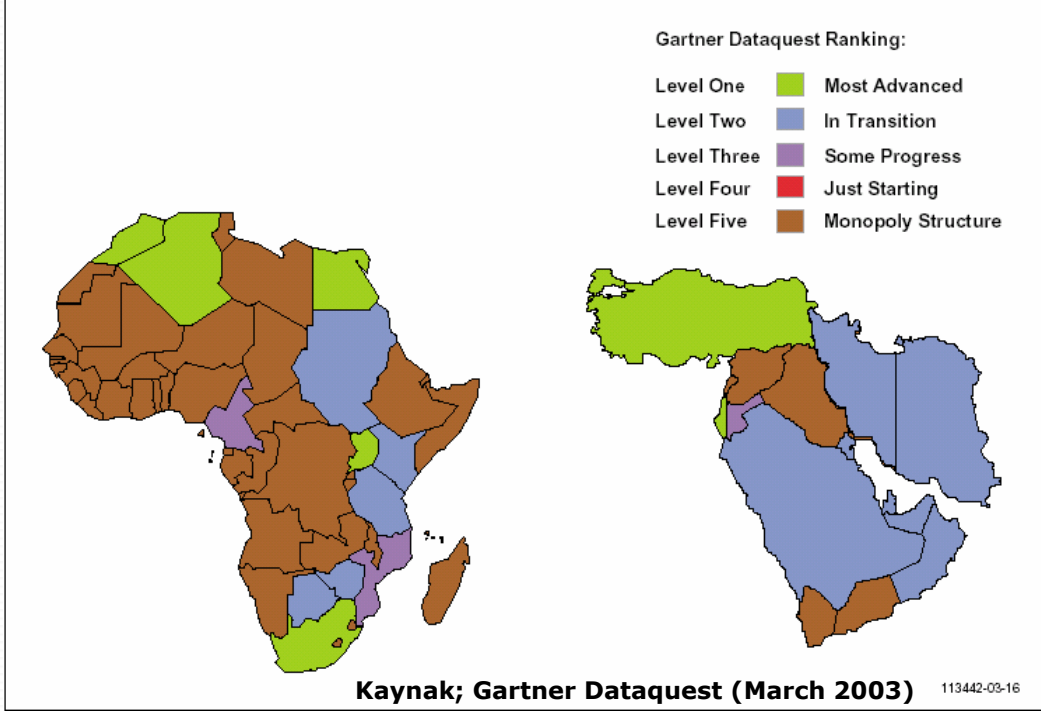

Source: Gartner Dataquest (March 2003)

- Türkiye mobil pazarında serbestleşme yönünde bazı adımların atılmış olduğu, ancak Avrupa'nın gerisinde olduğu düşünülmektedir.
- **2004'de gerçekleşen konsolidasyon ileri bir adım olarak görülebilir.**

Mobil'de 2007 Beklentisi

Regional Comparison Chart, Liberalization in Mobile Market in the Middle East and Africa, 2007

Source: Gardner Dataquest (March 2003)

- Mobil pazarın 2007'de tam serbesleşmişlik seviyesinde olacağı tahmin edilmektedir. Bunu gerçekleştirmek için:
- **Telsim'in pazarda yerini "yeniden" alması gerekir.**
- **TT&TIM'in, TT özelleştirmesinin olumlu etkisini de arkasına alarak ikinciliğe oynaması gerekir.**

Sektörel Politika (1/2)

- ❑ Mutabakat sağlanmış bir sektör politikası ve reform programımız olmadan serbestleştirme yapıyoruz.
- ❑ Sektörce halen “servis” mi yoksa “altyapı” rekabeti mi desteklenmekte bilinmiyor.
- ❑ Sektördeki fonksiyonlar ve sorumluları yasamızda (yenisinde de) belirlenmiş durumda...

Fonksiyon	Sorumlu Kurum
Politika ve strateji belirleme	Ulaştırma Bakanlığı
Düzenleme (ex-ante), yetkilendirme, denetleme, uzlaştırma	Telekomünikasyon Kurumu
Rekabeti düzenleme (ex-post), birleşme ve devralmalar	Rekabet Kurumu
Hizmet sunma	Ticari işletmeler

Sektörel Politika (2/2)

- Önemli tarihlerin sektörel politika belirleyicisi tarafından ilan edilmesi (şeffaflık) gereksinimi var.
 - Örneğin; **Bulgaristan**'da '03'te kabul edilen yasa Avrupa Birliği'nin '98 tarihli "*Acquis Communautaire*" (Tam rekabete ilk adım) kapsamında oluşturulmuştur ve geçici maddeler bölümü aşağıdaki tarihleri içermektedir.
 - Bu tarihler Bulgaristan Telekomünikasyon Bakanlığınca 2002 yılında ilan edilmişti.
[\(\[http://www.mtc.government.bg/en/Communications/Programs/SectorPolicy2002_Eng.htm\]\(http://www.mtc.government.bg/en/Communications/Programs/SectorPolicy2002_Eng.htm\)\)](http://www.mtc.government.bg/en/Communications/Programs/SectorPolicy2002_Eng.htm)

Çağrı bazı operatör seçimi	Operatör ön seçimi	Sabit numara taşınabilirliği	Mobil numara taşınabilirliği
2004	2005	2009	2005

Kaynak: Republic of Bulgaria, Ministry Of Transport And Communications

Sektörel Düzenleme

- Sektörel düzenleme ve denetleme yetkisi Telekomünikasyon Kurumu'ndadır.
- Mevzuat uyum tarihleri belli ancak mevzuatta öngörülen bazı eylemlerin uygulamaya geçiş tarihleri tam tespit edilmiş değil.

Konu	AB Mevzuat uyum takvimine göre yürürlüğe giriş
Yetkilendirme Yönetmeliği	31.08.2003
Kablo TV	30.06.2004
YAPA (LLU)	31.12.2003
Hesap Ayrımı ve Maliyet Muh.	30.06.2004
Geçiş Hakkı	30.06.2004

Sonuç

- AB'ye üye olması muhtemel ülkelerle aramızda kapatılamayacak mesafeler yok, **sonuç odaklı çalışma** gerekiyor.
- Mutabık kalınmış bir **sektör stratejimiz** ve reform programımız olmadan serbestleşmeye gidiyoruz, sürtüşmeler doğurabilir.
- Sektörün önünü görebilmesi için **politikaların şeffaf** bir şekilde ortaya koyulması gerekli.
 - Zamanlama
 - Kaynak oluşturma ve varolan kaynakların verimli kullanılması
 - Yabancı sermayenin ülkemize çekilmesi
- Yurtdışı (kötü/iyi) örnekler yol gösterici...

TEŐEKKÜRLER

